

Contrapunt

L'espiritualitat: entre la intimitat i la solidaritat

JOSEP OTON

Doctor en Història i escriptor

Ens hem de conèixer a fons per entendre els altres

La paraula “esperit” ens remet a la funció biològica de respirar. Som éssers encarnats en la matèria, de fang, com diria el Gènesi. Però, com també diu aquest llibre de l'Antic Testament, hem rebut la vida gràcies a un alè provinent de fora.

Sense la respiració no podríem viure. Necessitem l'aire per existir, altrament seríem un cos inert. Anàlogament, necessitem l'esperit per poder ser qui som realment.

Igual que en la respiració, l'espiritualitat implica relació, intercanvi. Sols estem morts, existim en funció de les nostres connexions amb l'exterior. L'espiritualitat posa en contacte la nostra profunditat més pregona amb l'alteritat. Al cap i a la fi, és

una obertura existencial. Som éssers oberts que morim si ens tanquem.

Ara bé, sovint l'espiritualitat corre el risc de caure en el subjectivisme, el narcisisme, un donar voltes sobre un mateix. Aleshores, les pràctiques espirituals traeixen la seva raó de ser. En comptes de contribuir a obrir-nos, ens reclouen en els nostres monòlegs. Ens contemplem embadalits en el mirall de les nostres obsessions, aliens a la realitat que ens envolta.

Per descomptat, cal partir de la interioritat, del coneixement de qui som, de la introspecció, de la reflexió... però això són tan sols els pulmons, les nostres entranyes. Cal posar-los en funcionament, inte-

ractuant amb un exterior on trobem l'altre. L'espiritualitat ens empenya a fer el viatge des de la nostra intimitat vers la intimitat del proïsme. En això consisteix la solidaritat.

Ens hem de conèixer a fons per entendre els altres. Cal que treballlem la nostra interioritat, perquè esdevingui un espai d'acollida, net de prejudicis i d'interessos egoistes. Necessitem tenir cura del nostre estat emocional per poder oferir el millor de nosaltres mateixos. Hem d'exercitar-nos en l'atenció per copsar amb una mirada nítida el nostre entorn. Cal cercar la pau i la serenor per recuperar les forces necessàries per comprometre'ns en la construcció d'un món millor. ■

La sal de la terra

Tenir cura de l'ambient que oferim

JOSEP ORIOL PUJOL
I HUMETDirector general de la
Fundació Pere Tarrés

Hi ha llocs on només entrar es percep esperit d'acollida

Una organització és eficaç d'acord amb la seva missió quan aquesta, i la seva identitat, visió i valors es “respiren” en els espais, en l'activitat, en les relacions amb els seus membres. En el *management* ho anomenaríem “cultura organitzacional”. Hi ha llocs on només entrar i enraonar amb algú es percep esperit d'acollida, frescor, cura de l'altre i l'entorn, mentre que n'hi ha d'altres on es capta decadència, desànim, el que alguns anomenarien “mal rotllo”.

En la magnífica obra *L'escola de l'ànima: de la forma d'educar a la manera de viure*, Josep Maria Esquirol afirma: “El primer que s'ha de cultivar perquè hi hagi escola és el llindar”, “la vida busca els llindars per orientar-se”,

“el cultiu del llindar no és feina automàtica ni esporàdica”, “darrere la porta hi ha d'haver una motivació vital diferent, i una llum també diferent”. “Llindar” és la paraula amb la qual l'autor defineix aquest marc o cultura organitzacional.

Saber definir els espais, les activitats, amb claredat, d'acord amb la missió, amb prou identitat com perquè es marquin els llindars, és fonamental. L'actitud d'acollida i la vivència d'espiritualitat són tan importants com allò que s'hi faci o digui. L'ambient que s'afavoreix és més definidor de l'espai que el text que situem com a cartell a la llinda de la porta.

L'actitud amb la qual se'ns rebi i se'ns convida a participar-hi marcarà

com ens hi impliquem. Hi ha espais i formes que conviden a la lectura i estudi, a escoltar música, a la pregària. L'església romànica convida al recolliment, la nau gòtica, a la solemnitat. Hi ha treballs socials que acompanyen a implicar-se mentre d'altres es venen i “allí es queden”. Hi ha eucaristies a les quals acudeixes de manera excepcional i t'agradaria repetir per la vivència de comunitat i l'esperit de celebració, mentre que d'altres no conviden de la mateixa manera.

Cultivem el llindar? Tenim consciència de quina cultura o ambient es percep en l'organització que ens ha estat encomanada? La comunitat cristiana de la qual formem part convida a una anticipació del regne de Déu? ■